

6. februar 2007

Slots- og Ejendomsstyrelsen
Løngangsstræde 21
1468 København K

Kommentarer til udviklingsplan for Christianiaområdets voldanlæg

Udviklingsplanen tilgodeser ikke Christianias værdi som refugium for vilde planter og insekter

I juli udgaven af tidsskriftet Science kan man læse, at bier er på kraftig tilbagegang i vore nabolande, og at det kan relateres til en tilbagegang af de vilde blomster. Tendensen med bier på tilbagegang gør sig også gældende i Danmark. I Slots- og Ejendomsstyrelsens udviklingsplan for Christianiaområdets voldanlæg, er der lagt op til at den nuværende mangfoldighed af vilde blomster erstattes af "en tæt og artsrig græsvegetation". Bier og andre pollenspredere er afgørende for at blomster og afgrøder kan reproducere sig. Samarbejdet mellem en bestemt planteart og en bestemt bi har udviklet sig over millioner af år. I mange tilfælde er der tale om et meget specialiseret samarbejdsforhold; uddør planten, forsvinder biens livsgrundlag. Ingen har det fulde overblik over, hvordan det finmaskede netværk i økosystemerne påvirkes, når arter forsvinder. Færdes man i København, kan man opleve, hvordan store arealer udlægges som befæstede arealer, monokulturer med græs eller kultiverede pryplanter, der ikke har "tradition" for at samarbejde med de insekter, fugle og mikroorganismer, der lever her. Det er derfor af største betydning, at Christianias voldanlæg med de store områder med naturnær karakter, bevares som spredningsveje og overlevelsessteder (refugier) for de vilde arter i vores truede natur. Det er at gå den forkerte vej, hvis man ødelægger en varieret beplantning og dermed griber ind i det finmaskede net af relationer arterne indbyrdes, som netop er tilgodeset gennem Christianias pleje af området.

Udviklingsplanen tilgodeser ikke Christianias værdi som rekreativt område

For få år tilbage kørte Friluftsrådet en kampagne: "Byens grønne steder - grønne glæder". Formålet med kampagnen var at sætte fokus på naturområder tæt på folks bolig, vel og mærke områder med en varieret natur, samt at styrke disse. Kampagner kommer og går, men de bygger på en viden, der er mere bestandig. Til grund for Friluftsrådets kampagne lå bl.a. den kendsgerning, at naturen skal kunne nås inden for et relativt kort tidsrum, ellers har vi ikke glæde af den i det daglige. Kræver det mere end 10 minutters transporttid, vil travle byboere ikke nå ud i naturen på en almindelig dag og måske ikke engang på en fridag? Derudover byggede kampagnen på en stor mængde viden om naturens indvirken på vores fysiologi; niveauet af stresshormoner i blodet, rehabilitering efter sygeleje og udvikling af børns motorik er blandt de faktorer, der er påvirkelige af naturen - i gunstig retning. Det er i de naturnære områder tæt på folks bolig, at vi har mulighed for at opleve årstidernes kommen og gåen, høre græshoppernes sang, dufte hvidtjørnen i maj og opleve lappedykkernes parringsdans. Jo mere varieret natur, jo større oplevelsespotentiale. Udviklingsplanen tilgodeser ikke, at det er variationen, mangfoldigheden og det naturnære, der giver voldanlægget på Christianias så høj værdi som rekreativt område. Den indsats, som Friluftsrådet for få år siden gjorde for at styrke de

naturnære områder i byen, modarbejder Slots- og Ejendomsstyrelsen med sin Udviklingsplan for Christiniaområdet.

Udviklingsplanen tilgodeser ikke Agenda 21 tanken om borgerinddragelse

En af grundtankerne i FN's Agenda 21 dokument, som Danmark var med til at underskrive i 1992, er at klodens miljøproblemer ikke kan løses af myndighederne alene. Indsatsen nede fra er mindst lige så vigtig. Derfor skal den brede befolkning inddrages i planlægningen.

Igennem en årrække er Christinias voldanlæg blevet vedligeholdt af gartnergruppen på Christiania. Det er i klar modstrid med Agenda 21 tankegangen at Christiania og gartnergruppen ikke i videre udstrækning er inddraget i de fremtidige planer for voldanlægget. Dels fordi gartnergruppen gennem deres daglige gang på området sidder inde med en viden, som kunne berige planlægningsarbejdet. Dels af hensyn til forankringen i området. Christianias engagement og ansvar overfor naturen på voldanlægget risikerer at gå tabt, når de ikke er inddraget i planlægningsarbejdet. Det er stik imod intentionerne i FN's Agenda 21 dokument.

På vegne af Grøn Agenda Christianshavn

Lisbeth Boye Jensen